

Lars Løkke Rasmussens tale ved Folketingets åbning

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

5. oktober 2010

Sted

Folketingssalen,
Christiansborg

For to år siden truede den globale finanskrise med at vælte Danmark. Nu er vi ved at finde fodfæste igen. Vi har lagt det værste bag os.

Vi har klaret krisen bedre end frygtet.

I Danmark er færre ramt af arbejdsløshed end i andre lande. Langt færre, end vi turde håbe på.

I Danmark har vi skabt en situation, hvor vi kan betale regningen fra krisen på en ansvarlig og ordentlig måde. Andre steder må de med kort varsel sætte pensionsalderen op og skære drastisk i lønningerne til de offentligt ansatte.

I Danmark er væksten nu højere end i det meste af Europa. Danske virksomheder er på vej frem igen. Eksporten stiger. Det går fremad.

Men det betyder ikke, at det bliver let fremover.

For efter krisen står Danmark og dansk politik i en ny virkelighed.

* * *

I årtier var vi vant til, at det gik fremad og opad. Naturligvis var der også tilbageslag. Men hovedindtrykket var fremskridt. Det var som om fremskridt var en naturlov.

Men det var det ikke. Det var noget, vi skabte selv.

Ligesom vi selv skal skabe de kommende års fremskridt.

Oven på den globale krise er der heldigvis ved at spire en ny erkendelse frem. En erkendelse, som skaber nyt håb og optimisme. En ny erkendelse, der hviler på gamle dyder. Orden i økonomien. Tæring efter næring. Personligt ansvar.

Er det et opgør med den såkaldte krævementalitet?

Nej, det, jeg er ude efter, er vores – politikernes – gavementalitet.

Finanskrisen bør om noget have lært os, at vi skal tjene pengene, før vi deler ud af dem. Vi skal prioritere knivskarpt. Vi skal sikre sunde offentlige finanser.

De, der ikke kan se, at tiderne er skiftet. De, der stadig tror på lette løsninger. De risikerer at bortødsle den fremgang, som generationer har skabt før os.

Regeringen ser nøgternt og realistisk på Danmarks situation. Vi vil genoprette, ikke gældsætte. Vi vil ikke betale gæld med gæld.

Til foråret vil regeringen fremlægge en 2020-plan. I planen vil vi gøre status over de udfordringer, der er i at finansiere velfærdssamfundet på lang sigt. Og vi vil udstikke kursen for de kommende år, så vi fastholder sunde offentlige finanser.

For sunde offentlige finanser er vigtigere end nogensinde. Det er den linje, regeringen har fulgt gennem krisen. Det er forudsætningen for fremgang i en ny tid – ikke bare for os selv, men for vores børn og børnebørn.

* * *

Sunde offentlige finanser er den klippegrund, vi skal bygge væksten på. Og hvem skal skabe den vækst? Det skal de mange flittige og dygtige danskere, der arbejder i de private virksomheder og tjener penge og valuta til landet. Det er meget enkelt. Samfundets velstand kan kun komme fra private virksomheder.

Vækst skal skabe nye jobs.

Vækst skal sikre vores ældrepleje, sygehuse og uddannelser.

Vækst i samfundet betyder meget for den enkelte families privatøkonomi. Forskellen på høj og lav vækst svarer til, at en almindelig familie om bare ti år har 40.000 kroner mere til sig selv om året.

Regeringen har sat det mål, at Danmark om ti år skal være et af verdens ti rigeste

lande.

Det er et ambitiøst mål.

Regeringen er i gang med at bane vejen:

Vi har sænket skatten på arbejde, så flere får en større interesse i at tage fat.

Vi har reformeret dagpengene. Så tusindvis flere kommer i arbejde.

Vi har gjort det lettere for dygtige udlændinge at komme til Danmark. Så flere virksomheder kan få de nøglemedarbejdere, de har brug for.

Vi har løftet den offentlige forskningsindsats. Så forskningen er styrket med cirka 5 milliarder kroner over de seneste fem år.

Vi har fremlagt en bred og markant plan for ”Danmark i balance”, så hele

Danmark kan komme med i væksten.

Og lad mig gentage og endnu engang understrege: Væksten kan kun komme ét sted fra. De private virksomheder. Derfor har vi sammen med regeringens Vækstforum kortlagt ti udfordringer for vækst i virksomhederne. Nu vil regeringen, med tæt inddragelse af Vækstforum, fremlægge konkrete forslag til, hvordan vi kan overvinde udfordringerne én for én.

Danmarks mange mindre virksomheder skal have optimale muligheder for at realisere gode idéer. Derfor arbejder vi - sammen med pensionssektoren - på en kapitalindsprøjtning på adskillige milliarder kroner.

* * *

Vi skal skabe vækst ved at blive dygtigere.

Og vi skal starte dér, hvor lærdommens frø bliver sået: I folkeskolen.

Danmark har en god folkeskole, og den er blevet bedre. I dag læser børn lige så godt i tredje klasse, som de før gjorde i fjerde klasse. Og børn i fjerde klasse er

lige så gode til matematik og naturfag, som de før var i femte klasse.

Men vi skal stræbe endnu højere. En af verdens dyreste folkeskoler skal blive en af verdens bedste. Vi skal have tårnhøje ambitioner.

Derfor har regeringen sat syv markante mål for fremtidens folkeskole. Syv mål, som skal sikre, at de elever, der her i sommer er begyndt i skolen, er i top fem i verden, når de går ud af skolen.

Alle børn skal kunne læse ved udgangen af anden klasse.

Det, eleverne nu kan i niende klasse, skal de fremover kunne i ottende klasse.

Færre elever skal i specialklasser og på specialskoler.

Fremtidens lærere skal rekrutteres blandt de bedste studerende.

Undervisningen skal baseres på viden, ikke på vane.

Elever, forældre og skolebestyrelser skal i højere grad være med til at udvikle folkeskolen.

Og klare mål og åbenhed om resultater skal mindske behovet for at styre i detaljen.

Og hvordan når vi så de mål?

Regeringen vil præsentere et samlet folkeskoleudspil til november.

Et centralt element bliver at styrke skolestarten. Vi vil give de yngste en skoledag fra 8 til 14. En seks timers skoledag. Seks timer med undervisning, fysisk aktivitet, kreativitet og lektielæsning. En tryk og sammenhængende dag, så børnene får den bedst mulige start på skolegangen.

Den seks timers skoledag skal være fundamentet for en ny og bedre folkeskole. Hvor eleverne får en stærk faglig ballast.

Men en ny og bedre folkeskole er ikke gratis. Det kræver prioritering. Lad mig derfor være helt konkret. Regeringen vil afskaffe SU'en til hjemmeboende unge på ungdomsuddannelser – de såkaldte ”cafépenge”. De penge skal vi i stedet bruge på folkeskolen.

En god skole frem for cafépenge.

Det er afgørende, at det enkelte barn får en god skolegang.

En god skolegang giver de unge grundlag for ikke bare at starte på en erhvervsskole eller på gymnasiet – efter folkeskolen. Men også grundlag for at gennemføre uddannelsen. I dag er realiteten, at stort set alle unge starter på en ungdomsuddannelse. Men realiteten er også, at alt for mange falder fra undervejs. Det skal vi lave om på.

Ligesom forældre har et ansvar for, at deres børn kommer godt igennem folkeskolen, har de også et ansvar for, at de får en ungdomsuddannelse. Det er en del af dét at være forældre.

Det indebærer, at det store flertal af unge og forældre, der selv kan bære det

økonomiske ansvar, også gør det.

Men vi må ikke glemme, at der er unge og forældre, der har det svært. Familier i en særlig situation. For dem har SU'en aldrig været lommepenge eller cafépenge, men derimod en nødvendighed. Dem vil regeringen støtte med en pulje på 150 millioner kroner. Dermed giver vi pengene til dem, der virkelig har brug for dem.

Lad mig understrege, at vi ikke afskaffer cafépengene fra den ene dag til den anden. Ændringerne træder først i kraft fra sommeren 2012 og vil ikke berøre de unge, der i dag får SU til en ungdomsuddannelse.

For mange unge indgår praktikpladser som en vigtig del af deres uddannelse. Vi har lavet en bonusordning, hvor vi giver 50.000 kroner til nye praktikpladser – korte som lange. Den ordning vil vi forbedre og fokusere, så vi fremadrettet giver 70.000 kroner til nye lange praktikpladsforløb.

* * *

Mange danske unge tager en videregående uddannelse. Og i sommer slog optaget af nye studerende på de videregående uddannelser alle rekorder. Det er meget positivt og afgørende for den fremtidige vækst.

Men: Danske studerende bruger lang tid på deres uddannelse. For den enkelte kan det være bekvemt at skynde sig langsomt. Men for samfundet er det dyrt. Og det bliver især dyrt i de kommende år, hvor vi får hårdt brug for veluddannet arbejdskraft.

Hvis de unge kommer hurtigere gennem uddannelsessystemet, får vi glæde af dem i flere år på arbejdsmarkedet. Det ville give et betydeligt bidrag til Danmarks vækst.

Derfor skal vi bruge SU-midlerne på en smartere måde, nemlig så vi belønner de studerende, der afslutter deres uddannelse hurtigt. Og så skal vi være knap så gavmilde over for dem, som er langsomme.

Samtidig vil vi gøre det endnu mere attraktivt at læse et halvt eller helt år i udlandet.

Det vil indgå i regeringens oplæg til en SU-reform, som vi vil fremlægge til november.

* * *

Også for den offentlige sektor har vilkårene naturligvis ændret sig. I den virkelighed, der gælder nu – efter den globale økonomiske krise – kan vi ikke udvikle vores velfærd på samme måde, som vi hidtil har gjort det.

Vi skal blive bedre til at dele viden. Vi skal bruge ny teknologi til at aflaste medarbejderne, så de får tid til at tage sig af borgerne. Vi skal samarbejde med private virksomheder – fordi det er sund fornuft. Vi skal sprede succeserne og afmontere fiaskoerne.

Det kan vi ikke lovgive os ud af fra Christiansborg. Vi kan ikke styre helt ned i detaljen. Vi vil ændre spillereglerne og give mere frihed og ansvar. Ikke ansvarsfrihed. Men frihed under ansvar.

Vi har givet frihed til patienten – gennem unikke patientrettigheder og en ret til at vælge et andet tilbud, hvis ventelisten er lang. Det har mere end 350.000 danskere benyttet sig af.

Vi har givet frihed til pensionisten, der kan vælge hjemmehjælpen selv. Det benytter mere end 50.000 pensionister sig af.

Kort sagt – regeringen har givet frihed til danskerne. For danskerne er selv de bedste til at finde de rigtige løsninger.

Nu skal vi give frihed under ansvar til Danmarks pædagoger, sygeplejersker og SOSU-assistenten. Frihed til alle offentligt ansatte. For det er frihed, der får idéerne til at blomstre. Og ansvar får mennesker til at vokse.

Regeringen vil derfor i det nye år komme med en målrettet plan for, hvordan vi gør hverdagen mindre besværlig for de offentligt ansatte.

I Danmark har vi en stærk tradition for at tage ansvar for vores lokalsamfund. Danmarks mange frivillige kan noget, som det offentlige ikke kan. Netop fordi de ikke er udsendt af de officielle myndigheder, får de ofte en bedre kontakt til samfundets allersvagestes.

Den styrke skal vi bruge endnu bedre.

Regeringen vil i denne uge offentliggøre en national strategi, hvor vi afsætter 100 millioner kroner til at styrke det frivillige sociale arbejde.

* * *

I den økonomiske virkelighed, vi nu lever i, skal vi åbent fremlægge, hvad vi vil prioritere, og hvor vi vil finde pengene.

Regeringen prioriterer sundhedsområdet. Det har vi gjort hele vejen. Sammenlignet med da regeringen trådte til, bruger vi nu 26 milliarder kroner mere hvert år. På højere kvalitet, flere læger, flere sygeplejersker og mere nyt udstyr.

Indsatsen har givet resultater. Der udføres tæt på 200.000 flere operationer hvert år. Danskerne venter i kortere tid. Ni ud af ti patienter er tilfredse med deres indlæggelse.

Danmarks læger, sygeplejersker og SOSU-assistenten har bragt os langt gennem fælles indsats. I gør det godt!

Med de nye supersygehuse kan vi også gøre det smartere. Vi skal bruge ny teknologi. Men der er også brug for ekstra penge.

Derfor afsætter regeringen 5 milliarder kroner ekstra til sundhed i 2011–13, selvom de offentlige serviceudgifter under ét skal holdes i ro.

En del af de 5 milliarder kroner skal styrke kræftområdet.

Mennesker, der rammes af kræft, bliver kastet ud i en ny, usikker og angstfyldt situation. En tryk hverdag bliver væltet omkuld.

Med Kræftplan I og II er der sikret kvalitet og sammenhængende forløb i udredning og behandling. I dag behandler vi 60.000 flere kræftpatienter om året end i 2001. Og chancerne for at overleve en kræftsygdom er steget.

Med Kræftplan III vil vi brede indsatsen ud til hele patientens samlede forløb: Fra forebyggelse og tidlig diagnose over behandling til tiden efter behandlingen.

Regeringen har sikret, at patienter med klare symptomer på kræft kommer hurtigt ind i veltilrettelagte pakkeforløb. Men vi skal være hurtigere til at finde ud af, om en patient har kræft, også selvom symptomerne ikke er så klare.

Vi skal være bedre til at støtte efter sygdommen. Over 200.000 danskere har haft kræft eller lever i dag med kræft. De skal genfinde hverdagen. For nogle går det godt. Andre kæmper en daglig kamp mod smerter og træthed. Her skal vi sætte ind så godt som overhovedet muligt med pleje, genoptræning og rehabilitering.

Kræftplan III vil indgå i de kommende finanslovsforhandlinger.

* * *

I et trygt velfærdssamfund skal vi være myndige borgere og hjælpe hinanden. Vi skal ikke være klienter, der får deponeret vores handlemuligheder hos det offentlige.

Der er unge, der i dag får tilkendt førtidspension, selvom de stadig er i behandling for deres sygdom. Det gælder også unge, som efter behandlingen vil få det så godt, at de kan klare en hverdag og et arbejde.

Det er uanstændigt – per automatik – at parkere et ungt menneske med social angst på livslang førtidspension. Det er uanstændigt at parkere en ung pige med stress på livslang førtidspension. Det er uanstændigt at parkere en ung mand med misbrugsproblemer på livslang førtidspension.

Kan man anstændigvis sige til en pige på 23 år, at hun aldrig vil kunne klare sig selv i livet? Nej! Det er ikke desto mindre den besked samfundet hvert år giver til 4.500 danskere under 40 år. Mere end 3.000 af dem på grund af psykiske lidelser.

Vi skal ikke parkere mennesker under 40 år på førtidspension resten af deres liv. Vi skal derimod sikre dem hjælp og støtte til at komme videre i livet.

Ingen mennesker skal opgives. Derfor vil vi også se på fleksjobordningen med friske øjne.

I dag er der ressourcestærke mennesker, der har et fleksjob. De presser resourcesvage ud og over i passiv offentlig forsørgelse.

Det er ikke rimeligt, at kassedamen, der arbejder fuld tid og tjener 275.000 kroner om året, skal være med til at finansiere løntilskud til folk i fleksjob, der arbejder halv tid og tjener 680.000 kroner om året.

Det skal stoppes. Fleksjob skal målrettes mennesker, der har brug for det.

Højtlønnede, som kan klare sig uden, skal ikke have tilskud. Derimod skal de svageste grupper have bedre muligheder. Personer, der kun kan arbejde få timer, skal kunne få tilskud. Og den fleksjobber, der kan arbejde nogle flere timer skal have kontant afregning for sin ekstra indsats.

Det vil regeringen indbyde til forhandlinger om i efteråret.

Vores holdning er klar. De, der kan, skal tage ansvar for sig selv. Så de, der har behov, kan få en hjælpende hånd til at komme videre i livet.

* * *

Alle danskere skal have mulighed for at skabe sig et godt liv. At gøre bestræbelser til virkelighed. Den chance er der stadig flere nye danskere, der griber.

Andelen af 20-24-årige kvinder med ikke-vestlig baggrund, der er i gang med en videregående uddannelse, er for første gang nogensinde højere end blandt andre danske kvinder.

Bag denne meget tilfredsstillende udvikling gemmer sig både mennesker og politik.

Menneskene bag er f.eks. den dygtige journalist-studerende med rødder i Pakistan. Den ambitiøse læge-studerende med det tyrkiske efternavn. Den kompetente SOSU-elev, hvis forældre kommer fra Sri Lanka. Til jer vil jeg sige: Vi har brug for hver og én af jer!

Politikken bag er den faste og fair flygtninge- og udlændingepolitik, som regeringen fører sammen med Dansk Folkeparti. Og som har skabt en grobund for ægte integration.

Vi er nået langt. Men vi vil længere.

I Danmark har vi i generationer opbygget et trygt, rigt og frit samfund. Øget velstand og materiel fremgang har her stor betydning. Men det afgørende har været og er stadig vores værdier. Frihed til forskellighed. Ansvar for det fælles. Respekt for samfundets love. Ytringsfrihed. Lige muligheder for mænd og kvinder. En grundlæggende tillid til, at vi vil hinanden det godt. Vores rodfæstede demokrati.

Det er stærke værdier, som vi aldrig skal give køb på.

Men der er opstået en slags huller i danmarkskortet. Steder, hvor de danske værdier tydeligvis ikke længere er bærende.

Når brandmænd kun kan komme ind og udføre deres arbejde under politibeskyttelse. Når skoler og institutioner bliver udsat for hærværk. Når chikane og kriminalitet er trådt i stedet for respekt. Når parallelle retssystemer vokser frem. Så er værdier som tillid, frihed og ansvar ikke-eksisterende.

Det skal vi gøre op med. Det skal vi aldrig acceptere.

Problemerne er knyttet til særligt belastede boligområder. Områder, som vi i daglig tale kalder ghettoer.

Regeringen har identificeret 29 sådanne ghettoområder med særligt store udfordringer. Det er områder, hvor en stor del af beboerne er uden arbejde. Hvor der bor mange kriminelle. Og hvor der bor mange danskere med indvandrebaggrund.

Vi skal sætte målet ind. Tiden er kommet til at gøre op med en misforstået

tolerance over for den intolerance, der hersker i dele af ghettoerne. Lad os tale åbent om det: I områder, hvor danske værdier ikke har fuldt grundfæste, vil almindelige løsninger være helt utilstrækkelige.

Det nytter ikke noget kun at poste flere penge i at male facader. Vi står over for særlige problemer, der kræver særlige løsninger.

Vi vil rive murene ned. Vi vil åbne ghettoerne mod samfundet. Da jeg besøgte Tåstrupgård i august måned, slog det mig, at der i et boligområde på størrelse med den by, jeg selv bor i, ikke er én eneste butik. I andre ghettoer er det nærmest umuligt at gå rundt. Det er stenørkener uden forbindelseslinjer til det omgivende samfund. Det er de fæstninger, vi skal bryde igennem.

Vi skal turde sige, at nogle boligblokke skal rives ned. Det vil regeringen afsætte en halv milliard kroner til.

Vi skal have ghettoen tilbage til samfundet.

Vi skal skabe tryghed. Vi vil ikke finde os i, at ballademagere laver uro og skaber utryghed.

Derfor skal politiet være aktivt til stede i ghettoerne. Både i det daglige, og når det brænder på. Indsatsen skal bygge på kendskab til lokalområdet og til beboerne.

Politiet går nu i gang med at udarbejde en ny, ambitiøs, national plan for deres indsats i ghettoområderne. Planen skal sikre en målrettet, effektiv og lokal indsats. Det er sådan, man genskaber tryghed og tillid.

Regeringen vil offentliggøre en samlet ghettostrategi inden efterårsferien. En strategi, hvor vi både sætter ind i forhold til murstenene og til de mennesker, der bor bag murstenene.

* * *

Også på energiområdet kræver den nye virkelighed en ny politik.

I årtier har den vestlige verdens fremskridt været drevet af olie, gas og kul.

I en ny tid skal vi ikke gamble med klodens fremtid ved at belaste klimaet med

CO2 fra fossile brændsler. I en ny tid har vi ikke råd til, at voksende oliepriser kan slå hul i økonomien. I en ny tid skal vi ikke deponere vores sikkerhed hos ustabile regimer.

Jeg vil allerede nu sætte pejlemærker for regeringens arbejde: Det er regeringens mål, at Danmark i 2050 er uafhængig af olie, gas og kul.

Vi skal udbygge den vedvarende energi markant. Vi skal bruge mere vind, mere biomasse og flere elbiler.

Vi skal blive endnu bedre til at spare på energien. Vi havde – indtil krisen – flere årtier med ubrudt økonomisk vækst med samme energiforbrug. De kommende årtier skal vi sikre ny vækst med et lavere energiforbrug.

Regeringen vil bruge de kommende måneder på at konkretisere, hvordan vi når målet. Vores tilgang vil være præget af et højt ambitionsniveau, når vi udstikker kursen, og en god portion snusfornuft, når vi tilrettelægger indsatsen.

Vi vil ikke fremlægge en plan, som ned til sidste komma fastlægger indsatsen frem til 2050. Hvem kunne i 1970 forudse, at internet og mobiltelefoner ville revolutionere vores kommunikation? Når vi fastlægger de kommende års energipolitik, er vi nødt til at tage højde for, at vi ikke kender fremtidens teknologi.

Vi kan ikke spå om, hvilket energisystem der præcist ender med at blive det optimale om 40 år. På transportområdet er vi afhængige af den internationale teknologiudvikling. Og på andre områder kan nye teknologier vise sig at blive attraktive – f.eks. muligheden for at fjerne CO2 fra kul.

Derfor skal vi være fleksible. Vi vil forbeholde os retten til at blive klogere. Både i forhold til valg af teknologier og i forhold til samfundsøkonomien.

Vi vil nu nærlæse Klimakommissionens anbefalinger og komme med vores udspil. Og jeg vil sige allerede nu: Det interessante er ikke, hvordan vi kommer af med den sidste dråbe olie, den sidste bunke kul eller den sidste kubikmeter naturgas op til 2050. Det interessante er, hvordan vi i de kommende år bliver endnu mere energieffektive. Og får endnu mere vedvarende energi. Det er dén udfordring, regeringen vil fokusere på.

Vi vil følge tre overordnede pejlemærker:

For det første skal vi vælge løsninger, hvor vi får mest for pengene.

For det andet må vi ikke sætte vores konkurrenceevne og beskæftigelse over styr.

For det tredje kan vi ikke udskrive en regning til nye initiativer uden at have finansieringen på plads. Kort sagt: Den nye tids princip om sunde offentlige finanser gælder også på energiområdet.

Regeringen vil arbejde for, at EU påtager sig at reducere sine CO₂-udledninger med 30 procent i 2020, uanset udfaldet af de globale klimaforhandlinger. Det vil være et stærkt globalt signal – og det vil fremme den grønne omstilling i Europa til gavn for virksomheder og investeringer, der satser innovativt og energieffektivt. Også her skal vi gøre det på en måde, som sikrer beskæftigelse, konkurrenceevne og en fair byrdefordeling for Danmark.

* * *

Det er ikke alene Danmark, der er udfordret efter den globale økonomiske krise. Det er hele Europa. Kampen om international indflydelse bliver hårdere. Det er vigtigere end nogensinde, at de europæiske lande arbejder effektivt sammen.

Det gælder i den økonomiske politik. EU arbejder på at styrke de fælles økonomiske spilleregler, så vi undgår en gentagelse af forårets gældskrise.

Det gælder den fælles indsats for vækst og beskæftigelse. Med videreudvikling af det indre marked. Med fremme af global frihandel. Med grøn vækst. Med mere forskning. EU skal stå stærkt i den skærpede globale konkurrence. For uden økonomisk vækst vil vores muligheder for at fremme vores interesser og forsvare vores værdier blive svækket.

Samtidig må vi erkende, at EU endnu ikke har formået at spille den globale rolle, som vi ønsker. Der er behov for, at EU bliver en stærkere og mere relevant stemme i verden.

Danmark skal spille en stærk rolle i håndteringen af EU's udfordringer. Det gælder ikke mindst, når Danmark i første halvår af 2012 har formandskabet i EU.

Danmark skal være centralt placeret i det europæiske samarbejde. Det er fortsat regeringens klare opfattelse, at de danske undtagelser er skadelige for Danmark. Derfor skal vi af med dem.

* * *

Frihed og velfærd i Danmark er kun muligt, hvis vi er parate til at kæmpe for

Danmarks sikkerhed. Det har vi gjort i næsten ti år i Afghanistan.

Jeg besøgte Afghanistan for lidt over en uge siden. Jeg rejste dertil stærkt præget af, at endnu en dansk soldat havde mistet livet få dage før. Som altid berører det mig dybt. Det berører os alle sammen dybt. Og det er en anledning til igen at overveje, hvorfor vi sender danske mænd og kvinder i kamp flere tusinde kilometer hjemmefra.

Det gør vi helt grundlæggende for at modvirke, at Afghanistan igen bliver fristed for terrorister. Det gør vi også for at give den enkelte afghaner muligheden for et bedre liv.

Det er en stor oplevelse at tale med afghanske skolebørn og skolelærere. De udtrykker en glæde og entusiasme, der smitter. Syv millioner børn går nu i skole i Afghanistan. Det er ti gange så mange som under Taleban-regimet. To en halv million piger går nu i skole. Under Taleban gik ingen piger i skole.

Opløftende, ja. Men der er stadig udfordringer og ind imellem tilbageskridt. Det må dog aldrig få os til at give op. Vores mission i Afghanistan er ikke færdig. Men vi er på vej ind i en ny fase.

Det er mit ønske, at vi ikke har danske kamptropper i Afghanistan efter 2014. Og i tiden frem til 2014 skal der ske et gradvist skifte i den danske indsats fra

kamp til træning og støtte.

Danske soldater er gået forrest i kampene mod Taleban. Og situationen i dele af Helmand er stadig så ustabil, at vi også fremover vil se danske soldater i kampopgaver med de risici, det indebærer.

Men vi er allerede i gang med at dreje indsatsen. Hvor vi før gik foran, skal vi nu gå ved siden af og uddanne de afghanske soldater til selv at gå foran. Ligesom vi støtter uddannelsen af afghansk politi.

Sammen med vores allierede skal vi forberede os på at overdrage ansvaret for sikkerhed til afghanerne. Jeg forventer, at NATO-topmødet i november vil fastlægge nogle vigtige pejlemærker for den proces.

Efter topmødet vil regeringen sammen med partierne bag vores Afghanistan-indsats fastlægge det danske engagement i Helmand i 2011.

Jeg lægger stor vægt på den brede politiske enighed om vores Afghanistan-indsats. Det fortjener vores soldater.

Til de udsendte vil jeg sige: I har truffet det modigste valg af alle. I har valgt hjemmets tryghed fra for at kæmpe for Danmarks sikkerhed og for frihed i verden. Vi skylder jer stor tak. Og vi skylder jer den brede politiske opbakning til Danmarks engagement.

Danmark har et af verdens bedste velfærdssamfund, men vi er stadig kun ved at lære, hvad det vil sige at være veteran efter udsendelse i international tjeneste.

Mange udsendte vender berigede hjem fra internationale operationer. Andre vender hjem med ar på sjæl og krop.

Dem skal vi give den støtte, de har brug for. Det skal vi blive bedre til. Vi skal anerkende veteranernes indsats.

Vi vil sikre, at de soldater, der får varige mén – fysiske eller psykiske – får den bedste hjælp. Hvis en rask og rørig ung mand har mistet et ben, skal vi gøre vores yderste for, at han får muligheden for et aktivt liv tilbage. Og vores tilbud skal have rødder i en dybere forståelse af de traumer og fysiske skader, som voldsomme hændelser under international udsendelse kan give.

Det vil indgå i den veteranpolitik, som regeringen vil fremlægge i næste uge. Vores veteraner skal have den nødvendige støtte og behandling.

* * *

Også i forholdet til rigsfællesskabet gælder en ny politik i en ny tid. På en række områder har Grønland og Færøerne påtaget sig ansvaret for egne beslutninger og prioriteringer.

Under mit besøg på Færøerne i august blev der rejst spørgsmål om Færøernes deltagelse i rigsfællesskabet på det nuværende grundlag. Regeringen ønsker at bevare et moderne rigsfællesskab. Men vi afventer, at man på Færøerne tager stilling til det forfatningsforslag, der nu ligger på Lagtingets bord.

Uanset hvilken ny ordning, man fra færøsk side ønsker i forhold til Danmark, så må det færøske folk træffe valget på baggrund af størst mulig klarhed over konsekvenserne, ligesom processen mod en nyordning må respektere vores fælles spilleregler.

Den ene af de to store banker på Færøerne, Eik Bank, står i en meget alvorlig situation. Men med bankpakken fra 2008 har vi kunnet sikre, at kunderne fortsat kan udføre deres almindelige bankforretninger. Og samtidig er indskydernes penge sikret. Det bidrager til den økonomiske stabilitet på Færøerne.

* * *

Nye tider. Nye veje. Nye mål.

I en ny tid må vi se på vores politik med nye øjne. Regeringen har ingen hellige paragraffer. Kun sund fornuft.

Derfor foretrækker vi genopretning frem for gældssætning.

Undervisning frem for cafépenge.

Mere SU til hurtige studerende og mindre til langsomme.

Nye muligheder frem for langvarig parkering for unge psykisk syge.

Bedre kræftbehandling. For det skal vi have råd til.

Vi vil tage konkret fat på ghetto-problemerne i Danmark. Det er ikke nok at male facaden – vi skal bryde ghettoens mure ned.

Vi skal og vil gøre det, der er nødvendigt, uanset om det er populært eller ej.

Jeg vil indbyde alle Folketingets partier til et bredt samarbejde om den nødvendige politik. Jeg håber på, at alle vil udvise den nødvendige ansvarlighed.

Lad os indlede det nye folketingsår med at udbringe et leve for Danmark.

DANMARK LEVE.

Hurra! Hurra! Hurra!

Kilde

www.stm.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Folketingstale, Venstre, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/folketingets-aabningstale-2010>